

Osem mesecev je vzelo, da so prišli na sled mahinacijam Benderja

Pomožni državni pravdnik v Clevelandu, David Ralph Hertz, je včeraj izjavil, da je vzelo urad državnega pravdnika osem mesecev, predno so mogli dobiti priče in dokaze, s katerimi skušajo dokazati Benderju, da je nepravilno ravnal z denarjem, ki je bil njemu poverjen. Preiskava zna tudi prinesiti na dan, da je Bender krivo prisegel. Vse to je seveda odvisno od velike porote, ki sedaj tehta dokaze proti Benderju. Zgodba tega nastopa proti Benderju, ki je steber republikanske stranke v Clevelandu, je sledeča: Od jeseni lanskega leta je dobil urad prosekutorja številne zahteve, da se preišče poslovanje George Benderja v zvezi s takozvano Constitutional Law Enforcement League. Ta liga je bila organizirana po Geo. Benderju, ki je bil tedaj državni senator. Državna postavodaja je hotela sprejeti takozvano Marshall postavo, ki bi dajala vaškim sodnikom pravico uprizarjati pogone v mesta glede prohibicije. Bender je videl ugodno priliko in sentiment naroda v Clevelandu, in dasi sam suhač, je začel delovati proti Marshall postavi in — nabirati denar. Medtem so pa začele naraščati pritožbe, da računi Lige niso bili plačani, da dokazalo se je, da zaprisežene izjave, katere je Liga potom Benderja pošiljala na državnega tajnika, so bile napačne. Denar, ki ga je nabrala Liga za javne namene, je bil uporabljen v privatne svrhe. Politična kampanja proti Marshall postavi se je končala z volitvami novembra meseca, 1927, in je bila Marshall postava poražena, toda omenjena Liga je pod vodstvom Benderja kljub temu še nadalje pobirala denar od ljudi, češ, da je denar še potreben. Na ta način se je nabralo \$82,000. Nobenega knjigovodstva se ni vodilo tozadevno. Kljub temu pa je Bender poslal na urad državnega tajnika mnogo računov, o katerih je prisegel, da so bili plačani, toda v resnici dotične stranke niso dobile denarja, drugi računi so pa bili zopet pretirani. En sam račun je kazal, da se je plačalo \$10,000, toda dotična svota v resnici ni bila nikdar plačana. Poleg tega so poslali na državo zapriseženo izjavo, da so plačali za gotove stvari in zadeve, katere se sploh niso zgodile, in je torej tu bila doprinese kriva prisega. Na primer, omenjena Liga je potom Benderja poslala na urad državnega tajnika zapriseženo izjavo, da je plačala nekemu tiskarju v Clevelandu \$8,700 za tiskovine, dočim imamo mi dokaze, in tiskar sam trdi, da je dobil samo \$1,000.00. Kdo je vtaknil ostalih \$7,800 v svoj žep, bo dognala preiskava. Poleg tega pa ima prosekutorski urad dokaze v rokah, da je mnogo ljudi darovalo večje svote denarja, toda te svote niso bile nikdar vpisane v knjige Lige, pač pa je denar neznanomak zginil. Prosekutor ima nadalje dokaze, da je eden izmed uradnikov Lige potegnil iz banke \$10,000, in prenesel to svoto na svoj privatni račun. Ko je bila Marshall postava poražena od ljudi pri volitvah, novembra meseca, 1927, pa je Liga še vedno kolektirala denar od ljudi, češ, da ima deficit, dočim je Liga državnim oblastem poročala, da prisoje, da so dohodki presegali stroške. Raditega je

Nova ogromna tovarna se bo gradila v Clevelandu na Babbitt Road

Kot poroča Addresso-Multi-graph družba se prične v najkrajšem času z gradnjo nove velike tovarne. Družba je kupila 20 akrov zemlje na Babbitt Rd., ki spada pod Eucild, v neposredni bližini Clevelanda. Ko bo tovarna dograjena, bo v njej imelo delo 2,000 delavcev. Družba bo izdelovala razne stroje, ki se rabijo v pisarnah. Omenjena družba ima urade in delavnice širom sveta. Inkorporirana je za \$14,000,000. Pred kratkim je premestila v Cleveland svoj glavni urad. Za družbo posluje vsega skupaj 10,000 ljudi. Pred kratkim je bila v bližini, kjer je sedaj kupljena zemlja za novo tovarno, zgrajena tovarna Chase Brass & Copper Co. Videti je, da postane okolica Babbitt Rd. industrijsko središče Clevelanda. Novo kupljeno zemljišče se nahaja v sredini med železniškimi progami New York Central železnice in Nickel Plate. Kot se je izjavil predsednik družbe bo nova tovarna najmodernejša v vsakem oziru, kar se tiče tovarnen, ki izdelujejo razne male stroje za uradne potrebe v uradih. Kompanijski zemljemerji so že dalj časa na delu. Družba ima dovolj sveta, da lahko ob vsakem času dozida še nove dele. Obenem se naznanja, da bo do 15. avgusta gotova nova tovarna General Electric družbe, kjer se bo izdelovala filament žica za električne žarnice. Tovarna bo lahko izdelala na leto 300,000 milj te vrste žice, in 1. decembra bo tovarna zaposljala 500 nadaljnjih uslužbencev in uslužbenk.

Louis Kovačič ubit od banditov v Detroitu

Detroit, 15. maja. Louis Kovačič, 35 let stari lastnik restavrant in gostilne na W. Jefferson Ave., je bil včeraj ustreljen po strelah, ki so padli iz nekega avtomobila. Policija je aretirala nekega Paul Millerja, ki je priznal, da je ubil nekega moža, ki ga je osleparil za \$24,000.

Proti rokoborbi

Neki odvetnik, Joseph Mellen, je v imenu davkoplačevalca David Fischerja, vložil na Common Pleas sodnji v Clevelandu prošnjo, da se prepove rokoborba za prvenstvo med Schmeltingom in Striblingom, ki naj bi se vršila dne 3. julija v Clevelandu. Odtvetnik trdi, da je rokoborba protipostavna v državi Ohio. Imenuje managerja Morgana kot zaročnika proti državnim postavam.

Nova garaža

Na 6110 St. Clair Ave., zadaj za Kremzarjevo trgovino, sta odprla garažo Rich in Barnam, ki sta se prej nahajala na 1275 E. 61st St. Avtomobilistom priporočamo to novo podjetje.

Zaprta tovarna

Tovarna N. Y. Central železnice je zaprla vrata 15. maja. Tovarna ostane zaprta do 1. junija. Prometni delavci pa ostanejo na delu.

očividno dolžnost državnega prosekutorja, da predloži vso zadevo veliki poroti, ki naj krivce obdolži poneverbe ali pa krive prisage. Kot je videti iz tega bomo zopet slišali o lepih škandalih pristašev republikanske stranke v Clevelandu, katerih že toliko sedi v ječi v Columbusu radi poneverbe in sleparije.

Bankir je plačal \$125,000 za opis zgodovine svojega življenja

New York, 15. maja. Pred kratkim je v tem mestu umrl George F. Baker, ki je bil znan v finančnih krogih kot "starosta ameriške finance." Umrl Baker je s svojim življenju vedno so-vražil javnost in publiciteto. Časopisi niso prinašali njegovih slik ali opisa dogodkov iz njegovega življenja. Vendar se je mož zanimal za svojo lastno zgodovino. Povzročil je, da je neki zapupni prijatelj, ki je bil dober pisatelj, spisal zgodovino njegove družine, s slikami in portreti. Prosluli bankir je naročil samo šest knjig tega zgodovinskega opisa, za kar je plačal \$125,000, nakar je naročil, da se črke uničijo. Teh šest knjig je bilo razdeljenih med člane Bakerjeve družine z naročilom, da nikdar ne pridejo v javnost. Pravzaprav je dobil pisec te knjige, znameniti Albert Bigelow Paine, \$100,000 za spis, in tiskarna pa, ki je natisnila 6 knjig, je dobila \$25,000.

Obsodba komunistov

Včeraj so bili spoznani štirje komunisti na mestni sodnji krivim nespodobnega obnašanja. Sodnik jih ni hotel obsoditi radi njih govora, pač pa, ker so se nespodobno obnašali. Vsak je bil obsojen, da plača stroške aretacije, toda pozneje je sodnik tudi to milo kazen suspendiral.

Odhodnica

V počast Mrs. Telich, ki odpotuje zaeno s svojim soprogom v kratkem v staro domovino na obisk, se je zbralo te dni na domu Mrs. Louis Pengel, 17919 Lake Shore Boulevard, več prijateljic, ki so v prijetni družbi želele Mrs. Telich srečno potovanje.

Banke po vsej Ameriki bodo najbrže ponovno znižale obresti

Sledečo vest posnemamo iz "The Cleveland News" od včeraj: Clevelandski bankirji se pogovarjajo o ponovnem znižanju obrestne mere na hranilne vloge. Sedaj znaša obrestna mera 3 1/2% in bo najbrže znižana s 1. junijem ali 1. julijem na 3%. To znižanje so že napravile banke v New Yorku, Philadelphiji, Pittsburghu, Buffalu, Detroitu in Cincinnati. Pittsburske banke so v četrtak znižale obrestno mero od 4 na 3%. Banke v Chicagu že sedaj plačujejo 3% na hranilne vloge. Bankirji pravijo, da jih k temu sili postopanje federalne rezervne banke in vlade, ki hočejo prisiliti znižanje obrestne mere, da bi ljudje denar obrnili v nakupovanje bon-dov in na ta način pomagali dvigniti industrijo. Clevelandski bankirji so mnenja, da se bo morala dežela zadovoljiti z manjšo obrestno mero še za prihodnjih šest mesecev ali morda za eno leto. Nekateri so celo mnenja, da bo ostala ta obrestna mera za vse leto 1932." Banke so prisiljene znižati obrestno mero, ker ne morejo vložiti denarja na dovolj visoke obresti, da bi lahko plačevale vlagateljem več kot po 2%, ker gledajo na to, da vlagajo denar tako, da je denar vlagatelj varen in vsak čas na razpolago, čeprav ne nosi visokih obresti. Boljše je dobiti nekaj manj obresti, samo da je denar varno naložen in da se ga lahko dobi vsak čas, kadar ga človek potrebuje.

Na obisk

Mrs. Mitzie Grdina in sestra Miss Ollie Prijatelj sta v petek odpotovali na obisk k staršem v Oglesby, Ill.

Zastopnik predsednika govori o resničnem položaju v Argentini

V Argentini, Južna Amerika, se nahaja danes nad 100,000 Jugoslovanov, med njimi najbrž do 50,000 Slovencev. Zato gotovo zanimajo novice iz Argentine tudi naše čitatelje. Zadnje čase je ta južna republika precej nemirna. Pred meseci je bil predsednik Irigoyen prepoden in je vlado prevzel Urubiri. In kot poroča newyorški "Times" včeraj, glasom izjave argentinskega ministra za notranje zadeve, prevladuje sledeči položaj danes v Argentini: Vsaka vlada, ki pride po revoluciji na krmilo, ima svoje težave. Smelo trdim, da ima sedanja argentinska vlada popolno zaupanje naroda. Armada in mornarica tudi lojalno podpira vlado. Notranji položaj je v splošnem zelo zadovoljiv, trgovina se boljša, banke dobro poslujejo, in nekako boljše upanje v bodočnost se polasača naroda. Vlada plačuje svoje račune točno na zahtevani dan, in z nekaterimi malimi spremembami bomo imeli koncem leta celo preostanek v državni blagajni.

Slepar Mackay obsojen

Iz New Yorka se poroča, da je bil tam obsojen poznani clevelandski slepar McKay na deset let ječe. McKay je celo v zapornih goljufal svoje sojetnike. Ko bo prestal kazen v New Yorku, ga prepeljejo v Cleveland, kjer ga čaka nadaljnih sedem let zapora.

Na farme

Mr. in Mrs. Frank Kenik, 6301 St. Clair Ave., sta se podala čez poletje na svež zrak, in sicer na svojo farmo v Chardon, Ohio.

* Clevelandski baseball igralci se nahajajo na petem mestu.

Admirali in generali so izgubili svoje pozicije na Španskem

Madrid, 15. maja. Mir se polagoma vrača na Španko. Očividno je, da je republikanska vlada dovolj močna in sedi krepko na krmilo. Odredbe notranjega ministra Maura so bile uspešne. Medtem je pa vlada zaplenila kraljevo palačo San Sebastina, katere vrednost se ceni na \$750,000. To je privatna lastnina kralja, toda so palačo vseeno zaplenili v prid države kot nekako garancijo za bodoča dejanja pregnanega kralja Alfonsa. Omenjeno palačo je svoje dni podaril narod v mestu San Sebastian kot privatno darilo materi Alfonsa, kraljici Mariji Kristini. Španska vlada je danes imenovala posebno komisijo, ki naj preišče položaj posestev velikih španskih grandov. Ti imajo ogromna posestva, ki pa večinoma niso obdelana. Španska vlada se peča z idejo, da razdeli ta posestva in povzroči, da se zemlja prične obdelovati, in pričakuje od tega, da bo rešila deloma problem brezposelnosti, kajti nad 40,000 ljudi bi se lahko naselilo na posestvih in obdelovalce zemljo. Včeraj je tudi izšel ukrep nove vlade, da morajo vsi admirali odložiti svoje urade kot tudi generalni kapitan. Te admirale nova vlada nikakor ne potrebuje in so nosili svoje naslove le radi kraljeve usluge. Vlekli so pa visoke plače, kar bo sedaj ponehalo.

Bender obravnava

Člani velike porote so se v petek ves dan posvetovali in zasliševali priče proti osumljenemu George Benderju, znanemu politikarju. Prišlo je na dan, da je mnogo važnih knjig zginilo, iz katerih bi se dalo dognati, da Bender ni dal pravih poročil državi. Državni pravdnik Miller pa je prepričan, da ima dovolj dokazov na rokah, da bo sledila obtožnica. Velika porota bo v ponedeljek nadaljevala z delom.

Avto karambol

Sinoči sta na St. Clair Ave. pri 61. cesti trčila skupaj dva avtomobila. V enem sta sedela dva zamorca in ta se je kar okrog obrnil, drugemu je pa dobro stisnilo blatobran. Prevrnjeni avtomobil je začel goreti in priti je morala na pomoč požarna bramba, ki je ogenj pogasil, predno se je mogla pripetiti kakšna razstrelba. Kmalu se je zbralo na licu nezgode mnogo ljudi, ki so delali razne opazke na račun zamorskih voznikov. Eden je rekel, da je videl, kako je eden zamorcev, ki je zlezal izpod prevrnjenega avtomobila, postal vsled strahu čisto bel, drugi je pa stekel in se najbrže še ni ustavil.

Novaren ropar

Schulte trgovina na E. 9th St. in Vincent Ave. je bila zadnji četrtak oropana. In okoli desete ure včeraj zvečer so prišli trije delavci v trgovino, da vprašajo gospodarja o podrobnostih ro-pa. In prišli so ob pravem času, kajti isti ropar kot v četrtak se je nahajal v trgovini in ropal. Detektivi so hitro potegnili revolverje in prijeli roparja, ki je neki 21 letni fant. Priznal je, da je izropal v enem tednu štiri trgovine.

Iz bolnice doma

Dobro poznani Mr. Jerry Mohar, 6101 St. Clair Ave. se je vrnil domov iz bolnice. Prijatelji ga lahko na domu obiščejo.

Aretacije radi kršenja prohibicijske postave se množijo

Washington, 15. maja. Aretacije radi kršenja prohibicije se množijo kot naznanja zvezni prohibicijski urad. Tekom aprila meseca so aretirali v New York državi 1,427 kršiteljev, in to samo zvezne oblasti. Marca meseca je bilo aretiranih 1,229, v februarju 1,178, in v januarju pa 1,333. Newyorške zvezne sodnije imajo vsega skupaj na vrsti 7,028 slučajev kršenja prohibicije. Pa tudi splošno po Ameriki se čuti, da so zvezni agenti bolj "pridno" na delu kot kdaj prej. Po vsej Ameriki so zvezni prchibicijski agenti tekom meseca aprila aretirali 5,563 oseb, dočim so jih v marcu 5,273, v februarju 4,141 in 4,500 v januarju. Nadalje so zvezne prohibicijske oblasti tekom meseca aprila zaplenile po vsej Ameriki 178,309 galon žganja, pive pa 172,399 galon. Skupaj so v letičnjem letu zvezni agenti zaplenili že nad 600,000 galon žganja in nad pol milijona galon pive. 45,000 kotlov za kuhanje žganja je bilo zaplenjenih tekom desetih mesecev po zveznih agentih. Nadalje so prohibicijski agenti zaplenili tekom zadnjih deset mesecev 6,474 avtomobilov, v katerih se je vozilo žganje v trgovske namene. Kršilci prohibicije so plačali tekom desetih mesecev skoraj pet milijonov dolarjev kazni na sodnijah, in dobili so skupno zaporno kazen, ki znaša pri vseh kršilcih 13,759 let. Tako torej gospodari prohibicijska postava v Ameriki.

Zena samomorilca postala državna uradnica

Little Rock, Arkansas, 15. maja. Governor države Arkansas je imenoval Mrs. Ado Smith v urad koronerja za Malvern okraj. Koroner mora preiskovati umore in sumljive smrti. Zena prevzame urad po svojem možu, ki se je prepiral z njo zadnji teden, nakar jo je lahko ranil. Mož je potem storil samomor.

Predsednik naj skliče narodno komisijo

Indianapolis, Indiana, 15. maja. Narodni eksekutivni odbor American Legion je danes narečil vrhovnemu predsedniku organizacije, da naprosi predsednika Hooverja, da skliče nepolitično komisijo, ki naj razpravlja, kako bi se dala odpraviti gospodarska depresija. Legija svetuje, da bi ta komisija bila sestavljena iz prominentnih delavskih, industrijskih, finančnih in farmarskih voditeljev.

Obravnava proti velikemu zločincu

Columbus, Ohio, 15. maja. V ponedeljek se začne tu obravnava proti 31 letnemu kazencu Clintonu Grati, ki je obdolžen, da je velikonočni ponedeljek lanske leto zanetil požar v državnih zaporih. V požaru je zgubilo življenje 3220 kazencev.

1500 premogarjev zaštrajkalo v W. Va.

Morgantown, West Virginia, 15. maja. V Scott Run distriktu je zaštrajkalo 1,500 unijskih premogarjev kot v protest radi zmanjšanih plač.

Prijetna zabava

Podružnica št. 41 S. Z. Zveze priredi v nedeljo večer prijetno zabavo v Turkovi dvorani na 16011 Waterloo Rd. Rojaki so prijazno vabljeni.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto ...\$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalci: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 9626.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRCO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 116. Sat., May 16th, 1931.

Latinščina in grščina

Tudi v Ameriki je več nas rojakov, ki smo si svoje dni v starokrajških gimnazijah belili glave z latinščino in grščino. Da, ta dva starodavna jezika sta bila nekak glavni predmet vse učenosti in učenja v višjih učnih zavodih stare Avstrije. Na latinščino in grščino, oziroma na znanje teh dveh mrtvih jezikov, se je pokladalo največjo važnost pri vzgoji višješolske mladine.

Ves sistem napredovanja, vladnih služb in poklicev je bil v stari domovini v višjih šolah tako prirejen, da niste mogli napredovati v skoro nobenem poklicu, razven v tehničnem, ako niste do dobrega preštudirali vse latinske gerundive in grške aoriste. Kaj zemljepisje, zgodovina, praktična veda, grščina in latinščina, brez tega niste mogli nikamor v življenju.

V Ameriki se v višjih šolah tudi poučuje latinščina, grščina, ali sploh kakršen jezik želite. Vendar noben jezik ni obvezen za vas. Obvezno je le toliko, da se morate v višjih šolah učiti enega izmed sledečih jezikov: latinščino, grščino, francoščino ali španščino. Vsak dijak si izbere po ljubi volji, kaj hoče študirati.

Zadnje čase so pa največje ameriške univerze v Ameriki začele odpravljati latinski in grški jezik iz svojih šol. Slavna Princeton univerza, katere predsednik je bil svoje dni bivši predsednik Woodrow Wilson, je odpravila latinščino in grščino kot obilgaten predmet študij. In sedaj je Princeton univerzi sledila še bolj slavna Yale univerza.

Latinščino in grščino kot predmet učenja so upeljali v šolah starodavne Evrope pred 1,000 leti. V onih davnih časih nihče ni bil znanstvenik ali učenjak, kdor ni imel temeljnega znanja v teh jezikih. Toda videti je, da stopa moderna znanost, moderni pouk v šolah tudi na nova pota. Latinščina in grščina, strah in groza dijakov, se polagoma umika iz kurikula učenosti in znanja. Latinščina in grščina, nekdanja temeljna podlaga vsega znanja, se potiska danes v kot. Moderna veda zahteva druga znanja.

In Amerika je prva prišla na površje z zahtevo, da se odpravi učenje grščine in latinščine, kot nekaj zastarelega, nekaj neprimerne, nekaj popolnoma nepotrebnega. Danes je znanje tako napredovalo, da se je treba učiti za življenje vse druge predmete, kot čistiljiva starodavna jezika. Amerika je pač realistična, ne sanja, ni strogo idealna v učenju, pač pa zahteva vedno več znanja o praktičnosti, mehaniki. Ovid, Virgil, Cezar, Homer, Ksenofon, vsi so bili po plačeni v kot v teh časih v Ameriki. In to so bili nekdanji višji ideali vseh znanstvenikov sveta.

Star profesorji so trdili, da učenje grščine in latinščine bistri umske zmognosti dijakov. Novejši profesorji pa trdijo, da ima moderna veda in znanje vse druge zanimive predmete, v katerih bi se morala ameriška mladina trainirati. Danes prevladuje v Ameriki zahteva po učenju o tehniki, kar se tiče praktičnosti, kar se tiče pa duševne izobrazbe pa zahtevajo vedno bolj znanje o psihologiji, o dušeslovju.

Well, svet se vrti, in mi se vrtimo z njim. Vsak dan so nove iznajdbe na razpolago, vsak dan imamo druge potrebe, druge zahteve. Latinski in grški jezik nimata besed, ker sta mrtva jezika, da bi opisala z njimi ustvarstva moderne tehnike, torej je praktična Amerika uradno odpravila pouk teh jezikov iz svojih višjih šol.

Brez vsakega dvoma pa je, da je znanje latinščine in grščine največja pripomoč, da se študira moderne jezike, zlasti angleški, nemški, francoski, laški in španski jezik. Saj so si v marsičem popolnoma sorodni.

Prav pa je tudi, da omenjene univerze niso odpravile popolnoma pouka latinščine in grščine, pač pa so dale dijakom le na prosto voljo, če hočejo te jezike študirati ali ne. Praktičnost je pokazala, da se danes zahteva mnogo časa za učenje drugih predmetov.

D O P I S I

Cleveland (Collinwood), O.

—Ze več let zaporedoma je imelo društvo sv. Jožefa št. 169 K. S. K. J., svoj baseball team, iz vzemši zadnje leto. Za to sezono se je zopet organiziral baseball team. To leto bodo igrali pri mestni Ligi v skupini D. —Vodstvo igralcev je prevzel Mr. John Omerza, ki je izbral prav fino skupino fantov, ki so vsi izvrstni igralci, o katerih upamo, da bodo imeli srečo in dobili prvenstvo.

Nobena akcija pa ni brez izdatkov, tako tudi ta ni brez njih. Društvo namreč nima tozadevnega sklada, iz katerega bi se podpiralo atletiko. Zato priredi društvo v soboto 16. maja veseličo v Slov. domu na Holmes Ave. Čisti dobiček te prireditve bo šel v pomoč atletom. Veseliča obe-

ne bilo na moj piknik, ker naše newburške kuharice so napravile mnogo in to zelo izoborno.

Bog je bil usmiljen s "slovenskim židom" in je končno le prenehalo deževati in kmalu sem opazil, da so vendarle pričeli prihajati avtomobili v celih vrstah na Goriškove farme. Prišlo je mnogo naših slovenskih gospodinj z možmi in vso družino, kar mi je bilo v največje veselje.

Kar naenkrat sem opazil na dvorišču trut, ves okrašen z raznovrstnimi napisi kot: Slovenski žid itd. Sprva sem mislil, da se je na moj piknik pripeljal sam Hoover iz Washingtona, ko pa stopim bliže, pa vidim, da je bil to Joe Seštan, ki je imel naloženo menda vse gospodinje z Reno Ave. Bil je upravičen do nagrade \$3.00.

Ko so ženske zagledale Zajca (pa ne dolgošca), ki je nosil galonco roman fižola, so ga spraševale, koliko je fižolov v posodi. Potem so začele druga drugo dregati: Koliko boš rekla ti, koliko ti, kaj boš zapisala ti itd. Vsaka bi bila seveda rada uganila natančno število. V knjižico je zapisalo svoje številke okrog 150 naših gospodinj. Bile so tam različne številke, največja je bila 50,628, najmanjša pa 1,500. V resnici se je nahajalo v galonci 5,669 fižolov.

Ob šestih zvečer pride pred Goriškovo hišo muzikant, ki je zaigral eno veselo. Zajca pa odpre galonco s fižolom (Jaka, ne z ohajčanom, s fižolom!). Oni, ki so najbližje uganili, so upravičeni do nagrade in to so: 5670 Mrs. Helen Tomažič \$5.00, druga 5675 Mrs. Paul Bizjak \$4.00, tretja 5680 Mrs. Mary Hočevar \$3.00, četrta 5650 Slizabeta Vovk — ta je dobila pa 5669 fižolov.

Zahvalim se vsem, ki so se v tako velikem številu udeležili mojega piknika, ter me kot "slovenskega žida" zelo razveselili. Postregel sem po svoji najboljši moči vsem. Hvala kuharicam, katere so se toliko potrudile, da so navzven z okusnimi jedmi zadovoljile. Sploh hvala vsem, kateri ste se udeležili in kateri ste mi pomagali delati na pikniku, da se je vsa stvar tako lepo v lepem redu izvršila.

Vam, cenjene slovenske gospodinje, se pa še naprej toplo priporočam, da kupujete od mene — "slovenskega žida."

Rudolf Novak.

Euclid, O.—Kakor povsod, tako so tudi pri nas delavske razmere pod ničlo. Srečen je, kdor dela dva do tri dni v tednu. Pozimi smo se tolažili, da bo na pomlad boljše. Prišla je pomlad — najlepši letni čas. Vse je lepo zeleno, drevje in tudi cvetlice že cvetijo. Ptiki prepevajo, da je veselje. Človek se kar nehoče spomni na staro domovino in na tisti prijazni spomladanski pozdrav "kuku," katerega tukaj žalibog pogrešamo. Prišel je že prelepi maj, a z delom je še vedno enako, če še ne slabše. Ne smemo pa obupati, ker po dežju pride vedno solnce, torej — upajmo.

Na društvenem polju pa ne počivamo, ampak pridno, čeprav belj počasi, napredujemo. In dokaz temu je, da bomo imeli v nedeljo 17. maja pri Mr. Štrumbliju, v njegovi lepi novi dvorani razvite zastave društva "Priatelj" S. S. P. Z., katero društvo je bilo ustanovljeno 12. 1. 1929. Torej društvo je še mlado, a kar se tiče članov, so pa vsi poživljivi in vsak gleda za v prid društva. Z eno besedo: pravi ljubljanski prijatelj.

Jaz, kot predsednik in osemnajstletni član S. S. P. Z. vas prav vljudno vabim v imenu cellega društva in vas prosim, da nas v velikem številu posetite. Zakaj ubogi smo in pomoči potrebni in naša blagajna je še več kot prazna. Torej vas z veseljem pričakujemo v naši beli Ljubljani. Postregli vam bomo prav po ljubljanski. Vsega bo dovolj. Preskrbljeno bo tudi za srbeče pete. Prvi na programu bo pa pristni ohajčan. Razve-

lili se boste v prosti naravi, obenem pa tudi društvu pomagali.

Le pridite v nedeljo, ker lušno bo pri nas: pod drevjem pri Ljubljanci je vedno kratak čas.

Le pridite Dolenjci, Gorenjci, Kraševci, z radostjo v sreč, saj smo Slovenci vsi.

Iskren pozdrav vsem zavednim Slovincem in članom S. S. P. Z.

Jože Gombač, predsednik.

Geneva, O.—V Genevi, O., se nahaja društvo Slovenski Napredni Farmer št. 44 Slovenske Dobrodelne Zveze. Meseca maja je društvo sklenilo na svoji seji, da plača društvo za vse novopristopne članke pristopnino do Zvezine konvencije, ki se vrši meseca septembra 1931. To se tiče kandidatov, ki so stari nad 30. let. Zveza pa plača pristopnino za kandidate pod 30. letom.

Torej se opozarja rojake, ki bivajo v tej okolici, da pristopijo k temu društvu; plačate samo assessment, pa postanete član ali članica našega društva. Tukaj je dosti mladih fantov in deklet, ki ne spadajo še k nobenemu društvu. Le držimo se gesla: svoji k svojim, da ohranimo slovensko narodnost. Kdor misli, da so tuje organizacije boljše kot slovenske, ta se zelo moti. Ako pri drugih organizacijah ne plačate redno vsak mesec, vas takoj črtajo, pri slovenskih pa ni tako. Slovenske organizacije vam plačajo, ako ste v veliki stiski, tudi izvanredno podporo. Pozdravi!

J. Galich.

Cleveland (Collinwood), O.

—Dne 17. maja bomo imele članice št. 41 Slovenske ženske Zveze zabavni večer za obletnico ustanovitve naše podružnice. Zabava se vrši v Turkov dvorani na 16011 Waterloo Rd. Članice vas prav vljudno vabijo, da se cenjeno občinstvo udeleži prijetne zabave še enkrat v tej sezoni, potem bomo pa šli ven v prosto naravo, kakor ptiki. Omenjeni večer bo srečna oseba dobila prav lepa okenska zagrnjala ročnega izdelka. Vstopnina bo prav nizka, samo 25c. Na razpolago bo pa vsega v obilici. Za okusen prigrizek bodo preskrbele članice, pa tudi tistega od kota bodo prinesle, menda se mu reče ohajčan, ki korajžo da.

Za srbeče podplate bo pa tudi odbor preskrbel prav izvrstnega muzikanta, ki bo igral za stare in mlade. Tako bo zabava v vseh ozirih prvovrstna. Torej vas prav prijazno vabi vse skupaj

Odbor.

NAŠIM GOSPODINJAM

The Electrical League iz Clevelanda je naprosila naš list, da priobčimo prijazno vabilo te lige, da cenjene bralke obiščejo razstavo električnih ledenic. Začeni v ponedeljek 18. maja bo Mrs. Dorothy Bromley imela vsak dan po dve predavanji o električnih ledenicah. V svojem predavanju vam bo pojasnila veliko vrednost električnih ledenic, kako se uporabijo in kako se pripravi razne mrzle dezerte in sadno solato. Vsaka ženska, ki obišče to predavanje, bo dobila zastoj knjigo z različnimi kuharskimi recepti. Predavanje se vrši ob 10:30 zjutraj in ob 2:30 popoldne. Udeležite se lahko enega ali drugega predavanja.

Ta predavanja se vrše samo radi tega, da se pouči ženske, ki lastujejo električno ledenico, ali ki si jo mislijo nabaviti in da s tem lahko boljše uporabijo to ledenico. Za ta predavanja ni nobene vstopnine in tudi ni nobene stvari naprodaj tam. Ženske, ki se udeležijo predavanja, bodo imele priliko videti vse električne predmete, ki se rabijo pri hiši. Videle bodo 25 tipov različnih električnih ledenic, pralnih strojev, likalnikov, kuharskih potrebnih in drugih električnih stvari. Builders Exchange se nahaja nasproti nove Union postaje na Prospect Avenue.

Slovensko gibanje v Euclidu in Noble, O.

Joško Penko, zast. Ameriške Domovine

Naselbina zadnje čase ne beleži posebnih izprememb, ki bi imele večji pomen. Izgubo in dorastek našega življa v naselbini točno beleži v dnevnikih novicah Ameriška Domovina. Društva v naselbini so v živahnem razmahu, da potom prireditve dosežejo finančni in moralni uspeh. Trgovci tožijo, da tudi oni čutijo veliko brezdne, ker ljudje ne kupujejo, in obrtnikom se godi enako.

Ustaviti se hočem pri par poznanih rojakih v tej naselbini in opisati njih trgovino in obrt.

Mr. August M. Kabay posreduje na 23931 St. Clair Ave., konfekcijsko trgovino, ki jo je tekom tega tedna preselil v novo opremljene prostore na 23511 St. Clair Ave., poleg gasolinske postaje. Kdo je ta rojak, mislim, da ni potrebno podrobno navajati, ker jih je malo v Euclidu, ki ga ne bi poznali.

Rodil se je na Notranjskem in je sin, v Sloveniji dobro poznanega nadučitelja in vzgojitelja mladine v narodno zavednem duhu. Oče Mr. August Kabaya je bil več let šolski vodja v Begunjah pri Cerknici, kjer je tudi njegov grob. Bil je to mož kremenitega značaja in je živel v prepričani ideji jugoslovanstva že pred in med vojno. Avstrija je potom špijonaže zasledila v njem duha srbofilstva, vsled česar se je pričela zanj prava Kalvarija življenja. Med vojno je bil večkrat pozvan na odgovor radi svojega prepričanja, ter je bil naposled odstavljen od učiteljevanja.

Vohunstvo mu je sledilo pri vsaki stopinji, toda mož ni uklonil svojega tilnika pred tirani in plačanimi špijoni. Zasedlovan in zamehovan je upal, da posije solnce svobode, ki bo strlo verige njegove duše in njegovega naroda. Končala je morija in z njo tudi tiranija slovenskega prepričanja. Kar mu je odvzela mačeha, to mu je dala nazaj mati Jugoslavija, oslajeno s priznanjem, da so bila njegova pota in njega hotenje čisto in idealno.

Ob prepovedi domovine, se je poln radosti lotil znova plodnosnega dela, ki živi in bo ostalo kot dober sad v prijaznih Begunjah in okolici. Begunje so mu tam doma. Zaželel si je groba v tem prijaznem kraju, kjer so ga ljudje imeli radi. Njegovi številni učenci klonijo glave ob njegovem grobu v hvaležnem spominu na preminulega.

Izrek, da jabolko ne pade daleč od drevesa, se je tudi to pot uresničil in kdor pozna Augusta, sina učitelja Kabaya, bo rad to potrdil. August je mož inteligentnega ponašanja, kremenitega značaja, pol lepih dobrin. Je vsakomur iskren prijatelj. Krivice ne trpi, pa tudi neče, da bi se ista godila njegovemu največjemu sovražniku. V obrambi pravice je neupogljiv ter se postavi povsod, pa tudi proti intimnim prijateljem. Vzljudil sem ga pri prvem srečanju, videč v njem iskrenega rojaka z dobrim karakterjem, kakršnih je težko dobiti.

Mr. August Kabay je zelo uspešen gospodar, kar je že večkrat dokazal s svojim delom in trudom med narodom. Je hvalevreden organizator in prvovrsten dramatik v igranju in režiranju. Udeleževal se je pri vseh dramatičnih društvih, kjer se je le mogel. Imel je neprecenljive zasluge pri narodnih domovih, osobito pri Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Je ustanovitelj skoro vseh narodnih in kulturnih društev v Collinwoodu, ter njih aktivni član. Za svoja dela je moral v življenju ugrizniti v marsikatero grenko jabolko. Lastno leto je na lastno iniciativo podal ostavko v upravniški poziciji in se lotil trgovine na 23511 St. Clair Ave., kjer bodo rojaki do-

bro postreženi z okrepčilno in dobro pijačo.

MIKE PODBOY, član dobro poznanege Jadranovega kvarteta, je kupil lep kos farme na desni strani St. Clair ceste v Noble, O. Na prostorih Goriškove farme je dal stari hiši novo lice s popolnim prenovljenjem. Mr. Podboy je velik prijatelj petja, mehka in iskrena kraška duša, ki ima v svojem srcu tradicijo znane slovenske gostoljubnosti. Prijateljskih obiskov je močno vesel in vsakdo, ki se od njega vrača domov, je židane volje, vesel gostoljubne postrežbe.

JOHN GABRENJA, čevljar, poprej na 63. cesti, je preselil svojo delavnico na 222nd St., blizu cerkve sv. Kristine. On je vnet in aktiven društven član, ki se rad udeležuje na narodno-kulturnem polju. Okoliški rojaki se s polnim zaupanjem obračajo do njega, ker jim dobro in točno postreže. Kadar vaši čevlji potrebujejo popravila, nesi- te jih k njemu, ker on ima v tem delu mnogoletne izkušnje in napravi trpežno delo po jako zmer- nih cenah.

LJUBLJANSKI KLUB se živahno pripravlja na slavnost 30. in 31. maja. Namen prireditve je v finančno pomoč Slovenskemu društvenemu domu na Re- cher Ave.

Na Babbitt road smo dobili zadnji teden novega trgovca, ki se je preselil s Saranac Rd., to je Mr. Frank Bučar. Vodi konfekcijsko in grocerijsko trgovino.

Domačija poznanege rojaka Mr. Joseph Likozarja na 225. cesti in St. Clair Ave., se je spre- menila v pravecati raj sedaj, ko mu vse okrog hiše cvete. Ogledajte si njegovo lepo rezidenco, kadar vas pot tam mimo pelje in kjer boste prijazno postreženi z dobro pijačo in okusnim prigrizkom.

KONJSKE DIRKE

V Bainbridge, blizu Geauga jezera, se bodo vršile konjske dirke, začeni 16. maja in bodo trajale do 27. junija. Najboljši dirkači se bodo udeležili teh dirk. Dne 23. maja se bo vršila Ohio State Derby in bo glavni dobiček \$12,000. Vsak ponedeljek in petek bo dan za ženske. Kdor se neče peljati z avtomobilom, se lahko pelja z vlakom, ki odpelje z Erie postaje, blizu Superior mostu vsak dan ob 1:15. Ustavi se na 55. cesti, 93. cesti in North Randall. Voznina je 75 centov na oba kraja. Te dirke bodo ene najzanimivejših v zgodovini te okolice.

KOBRA V KLETKI PRI KANARČKIH

V Kalfonteinu v Juzogapadni Afriki, kjer je naseljenih mnogo belcev, je bila te dni neka Evropejka poklicana po svojem služabniku na verando, češ, da leži eden njenih kanarčkov mrtve v kletki. Kletka je stala v temnem kotu verande, kamor je dotična gospa takoj odšla, da se prepriča, kaj je na stvari. Ko je posegla z roko v kletko, da bi vzela mrtvega ptička ven, je potipala tudi po drugem kanarčku, katerega se je z roko doteknila. "Nu, vsaj eden je ostal živ," si je mislila. Nato je segla še enkrat v kletko, pri tem pa se je njena roka doteknila nečesa mrzlega in spolskega. Ko je gospa nato natančneje pogledala v kletko, je naredila strašno odkritje, da je v kletki kobra, ena najbolj strupenih afriških kač. Kobra je oba kanarčka usmrtila in je pravkar pričela enega požirati, ko je segla gospa z roko v kletko. Vanjo je segla baš v trenutku, ko je imela kača mrtvega ptička v svojem žrelu, zato je hipno ni mogla ugrizniti. Če bi bila segla le trenutke prej ali pozneje v kletko, bi jo bila kača gotovo pčila in posledica bi bila njena neizogibna smrt.

Če verjamate al' pa ne.

Saj ga vsi poznate — našega Primoža, mogočnega Bohinjca, katerega je precej v čevljih. In sem zvedel eno stvar o njem, ki mu je v veliko čast, zato jo bom tudi povedal.

Kmalu potem, ko je prišel v Ameriko, si je nabavil cilinder, kakršni so bili tedaj v modi v Clevelandu in v modi ni hotel zastajati za drugimi. Mimogrede naj povem, da je nosil ta cilinder samo en dan, potem mu ga je pa zaplenila njegova žena in se je Primoževa glava takoj drugi dan seznanila z mednarodnim klobukom s krajci in "na koso," to je spredaj doli zavahanim.

Takrat je delal še v tovarni in je imel jako težko delo, kar je imelo za posledico in je naravno, da je precej potreboval, da je obdržal svoje telo v aktivnem stanju. Vedno je tožil, da mu žena premalo dene v "pelco," nakar mu je žena rekla, naj si omisli največjo "pelco," ki se dobi v Zedinjenih državah. Ker je niso imeli v zalogi, so jo naročili iz New Yorka in je bila v sorazmerju z njegovim telesom narejena. "Pelca" je izgledala nakako kot srednje velika harmonika in se je spravilo notri lahko precej stvari.

Srečen slučaj pa nanese, da je prišla "pelca" ravno isti dan, ko si je kupil Primož tisti cilinder, torej je šel zjutraj na delo v novem cilindru in z novo "pelco" pod pazduho. Ko jo tako moško maha po 55. cesti čez St. Clair, ga sreča prijatelj, ki ga ves začuden ogleduje in ga radovedno vpraša:

"Primož, kam pa greš špilat?" misleč, da nese harmoniko v roki.

V četrtek je bil praznik — Vnebohoda. V stari domovini smo bili navajeni, da smo ga praznovali v Ameriki ga pa ne, vsaj vsi ne. Praznoval pa ga je neki Črnogorec, ki dela v American Steel & Wire Co., in je ostal v četrtek doma, ker na tak praznik ni hotel delati. Ko pride v petek na "šilt," ga vpraša boss po angleško, kje da je bil včeraj. Črnogorec bi bil rad povedal važen vzrok, da je ostal doma radi Vnebohoda, pa ne ve povedati, kako se to reče po ameriškansko. Če pa ne pove po pravici, bo boss mislil, da je bil pijan in ne bo dobro. Praska se za ušesi, končno se mu pa posveti in reče:

"Mister bos, ju nou, žizes kraje muf apšes!"

Nekdo je hotel vložiti tožbo v neki stvari, pa se gre najprej posvetovat z odvetnikom. Ko mu pove in razloži vso stvar, odvetnik malo pomišlja, potem pa reče:

"No, če hočete vedeti moje pošteno mnenje, potem..."

"Jaz vas nisem vprašal za vaše pošteno mnenje, ampak za nasvet," ga hitro prekine klient.

Gost natakarku: "Če mislite, da bom jaz jedel to brozgo, se motite. Pokličite gospodarja!" "Saj je gospodar tudi ne bo jedel," se opravičuje natakark.

"Toporiščnik, vi ste slepar in lažnik! Včeraj ste izostali z dela in ste rekli, da bi šli radi za pogrebom svoje tašče, pa sem jo danes še živo videl v parku."

"Oprostite, saj nisem rekel, da je umrla, ampak sem rekel le, da bi šel rad za njenim pogrebom."

"Jože, pripravi se! Zdajle ti bom nekaj povedal, da se ti bodo kar lasje krazujljali."

"Počakaj malo, da pokličem še svojo ženo; ji vsaj ne bo treba k frizerski hoditi."

"Ali si že komu povedala, da si se skrivoma poročila?"

"Se nikomur. Čakam, da se moj mož iztrezni, pa naj on to stvar prvi izve."

St. Clair Rifle and Hunting Club

Piše V. PENOSA

Precej dostojno smo praznovali zaključek zimske sezone. Fantje so se skoro polnoštevilo udeležili slavnosti, to pa menda največ radi nagrad, ker se je vsak nadejal dobiti nagrado, a večina je bila seveda razočarana. Nagrade so dobili sledeči: V prvi skupini — Podpadeč, Peterka, Sušel. V drugi: V. Penosa, A. Česen, Kačnik. V tretji: Pirnat, Bučar in Strauss. Nagrade so bile izplačane v gotovini. Kolikor mi je znano, bodo fantje denar porabili, oziroma so ga, kot sledi: Strauss si bo baje kupil avtomobil. Pirnat si bo nabavil novo trobento, ker on je vnet muzikant. Bučar je rekel, da bo denar izpremenil v mokrilo, ter isto daroval svojemu vedno suhemu grlu (on pač skrbi, da njegov nos ne izgubi svoje barve). Kačnik si je že zadnjo soboto kupil nekakšno kočijo, s katero se bo vozil v poletnem času na strelišče, ako bo med potjo kakšen "telefon post" skušal "mufati," je pa njegova stvar.

Lepo pač ni od naših fantov, da ne vpoštevajo uradnih naznanil. V zadnjem dopisu sem pozval člane, naj prinesejo sendviče na party, toda odzval se je edino Frank Gorjanc, ki je prinesel kakih 12 čevljev klobas. Pa tudi mene in našega predsednika se je spomnil; meni je prinesel čevljev dolgo cigaro (hvala lepa, Frank), Bučarju pa na krasno pipo; edino, kar manjka pri pipi, je tobak in pa stojalo, za pipo gor postavljati, kajti v zobeh je ni mogoče držati, ker je pretěžka. Pograjc je prinesel dve kanti fižola v dvorano, ampak ko je videl, da ni nihče drugi ničesar za jesti prinesel, je pa tudi on svoj fižol lepo nazaj domov nesel. No, pa vseeno nismo bili lačni, kajti Sušel nam je preskrbel dovolj sendvičev, katerih smo, seveda, tudi dobro zalili. Nato pa

smo zapeli našo večno lepo "Pa le pijmo ga zdej, k' smo ledig in frej!" To je naša himna, toda izgleda, da jo bomo kmalu morali opustiti, zakaj več naših rojakov je zato, da se ustanovi ženski odsek kluba; v tem slučaju izgubi seveda pesem svoj pomen, ker potem ne bomo več "ledig in frej." Posebno sta navdušena za ženski klub dva Jožeta, in sicer Kren in Pograjc, oba pečlarja. Kaj neki to pomeni?

Spodaj označene številke izkazujejo skupno vsoto točk cele sezone; mnogi člani bi imeli lahko več, toda se niso udeležili vsake vaje.

Prva skupina	
Podpadeč	1759
Peterka	1732
Sušel	1700
Turšič	1474
Glažar	1118
Leskovec	892
Fabian	753
Urankar A.	360

Druga skupina	
Penosa V.	1616
Česen A.	1560
Kavčnik	1405
Penosa L.	1401
Mismas	1344
Pozelnik	1295
Malavašič	1260
Papesh	1239
Mozina	1145
Mačeroč	1058
Novak J.	965
Spendal	387
Kmet	308

Tretja skupina	
Pirnat	1276
Bučar	1164
Strauss	886
Kren	877
Pograjc	804
Kunstel	443
Gorjanc	313
Urankar J.	132
Filipic	93
Prah	85

Vesti iz domovine

—Velik požar s strašnimi posledicami nad Cerkljami pri Kranju. V noči 18. aprila je bil pri Sv. Lenartu nad Cerkljami velik požar, ki je uničil popolnoma stanovanjsko poslopje in ki je razen tega zahteval več žrtev. Sv. Lenart je mala vas, oddaljena malo več kakor poldrugo uro od Cerklj pri Kranju. Vsa vas šteje kakih sedem hiš in še te leže raztreseno na vznožju pobočja hriba Sv. Ambroža. Najbližja fara je Senturska gora. Mestu, kjer je divjal požar, pravijo ljudje "na Jagodiščici," ker sta tam dve hiši skupaj in se obe posestvi imenujeta z domačim imenom "pri Jagodicu." Gorelo je pri spodnjem Jagodicu.

Ko so v soboto zvečer "pri spodnjem Jagodicu" povečerjali, so legli nič hudega sluteč spat. Zunaj je naletel sneg, dočim je v dolini že več dni močno deževalo.

Okoli pol treh ponoči pa se zbudi mati hišnega gospodarja Petra Stularja in s strahom opazi, da jim gori hiša, ki je bila že vsa v ognju. Svetel plamen je bil viden daleč naokoli. Prestrašena mati prebudi takoj hčer Julko, s katero sta spali skupaj v sobi. Julka je najprej pograbila svojega otroka triletno hčerko in jo odnesla k sosedu. Nato je hitela reševati mater, ki bi se že lahko takoj rešila pa je šla v zgornje prostore, da bi vzela denar. Komaj pride do matere, se podere na eni strani strop, ki je zasul nesrečno mater. Julka je prestrašena sredi plamena klicala na pomoč. Medtem je bil na nogah že hišni gospodar Julkin brat Peter Stular. Takrat pa je prišel na pomoč sosedov sin 23-letni Alojzij Jagodic. Zgrabil je Julko za glavo in jo prilekel po stopnicah za lase v vežo. Vso ožgano so položili v sneg, s katerim so jo močno drg-

nili, da so ji lajšali strašne bolečine. Hrabri in požrtvovalni Alojzij Jagodic pa je skočil še enkrat na plamen, ker je hotel rešiti še mater, ki je že gorela in je ni mogel dobiti v roke. Takrat pa se podre vse nadstřešje in trešči s silnim truscem na tla. Neustrašeni Alojzij je ostal sredi ognja na oknu zgornjega dela hiše. S podvojeno močjo je vrzel mrežasto ograjo okna iz zidu in skočil na varna tla. K sreči, ima požgane samo lase, na rokah pa ima lažje opekline.

Stanovanjsko poslopje Petra Stularja je pogorelo do tal; ostalo pa je gospodarsko poslopje. Tudi sosedovemu gospodarstvu se ni nič zgodilo, ker ni bilo vetra in je snežilo. Gasili so samo vaščani, ki niso mogli poklicati cerkljanskih gasilcev, ker ogenj radi dežja in snega ni bil tako daleč viden. Kmetje so kar na hitro napravili zasilno nosilnico, na katero so naložili Julko, ki je bila opečena na rokah, nogah, vratu, hrbtu in nosu do kosti. Mater so izvlekli v nedeljo dopoldne izpod pogorišča. Truplo je bilo brez rok in nog. Julko so kmetje na nosilnici nesli od Sv. Lenarta do Poženka, ki leži dve uri daleč.

—Prebivalstvo Zagreba. Po rezultatih dosedanjega ljudskega štetja izgleda, da šteje Zagreb okrog 180.000 prebivalcev. Statistični podatki bodo v nekaj dneh obdelani in je pričakovati, da bodo pričetkom prihodnjega tedna znane točne številke.

—Obsodba treh slovenskih bratov. Dunajski listi poročajo iz Trsta, da je tamonjske kazenske sodišče obsodilo tri brate, Josipa, Angela in Stanislava Gerlaca, na večletno težko ječo, ker so na raznih krajih na Krasu razobesili jugoslovenske zastave in napravili vladi sovražne napise.

—Utopljenec v Savi pri Medvadah. Nedavno je naplavila Sava v bližini mosta v Medvadah moško truplo. V utopljenca so spoznali 50letnega tovarniškega delavca Jožeta Okeršlarja, ki je bil zaposlen v papirnici v Goricanah. Ponesrečenec je bila pred nekaj dnevi naložena kazen v tovarni v znesku treh ših-tov, ker je kadil v skladišču. Zadnje dni je izostal od dela in je sešel od Savi grmovje, kjer so ga še ljudje videli. Morda mu je spodrsnilo in je po nesreči utonil. Izključeno patudi ni, da je šel iz žalosti prostovoljno v smrt.

—Električni tok ga je usmrtil. V drobnodolskem rudniku pri Laškem se je smrtno ponesrečil 24-letni Jernej Ulčnik iz Tevč. Ubil ga je električni tok. Prepeljali so ga z avtomobilom v Laško in poklicali zdravnika dr. Fleissa, ki je po brezuspešnih reševalnih poizkusih mogel le ugotoviti ponesrečenčovo smrt.

—Medvedu je napadel. Dne 23. aprila je šel posestnik Ivan Petrič iz Dan pri Starem trgu s

svojim 15-letnim sinom napravljati drva v gozd, kjer sta naletele na mlajšega medveda, ki je naskočil Petričevega sina. Petrič je zato z drvarsko sekuro z vsilo udaril po zver, ki je za trenutek odskočila, a se je ponovno poglajala proti Petriču, ki jo je urno zopet udaril in zadel na glavo, da se je zgrudila mrtva na tla.

—Planinskega orla je dobil v past nadgozdar g. Šapul v lovišču grofa g. Vincenca Thurna v Črni pri Prevaljah.

—Tragična smrt mlade žene. V Lipi pri Teharjih je nedavno delavec železarne v Štorah, Jager, doma nekaj popravljaj na neki stari cevi, o kateri ni vedel, da je puškina cev. Naenkrat je iz cevi počil strel in zadel Jagerjevo ženo Marijo v koleno. Z avtomobilom so ponesrečenko takoj prepeljali v celjsko bolnišnico. Od začetka je kazalo, da bo Jagerjeva kmalu okrevala, nastopila pa so komplikacije in je nesrečna mlada žena izdihnila, komaj 25 let stara.

ŽIVLJENJE NA OTOKU GOBAVIH

Otok gobavih je postal nesrečnikom njihova druga domovina. Z otroci blagoslovljeni zakoni gobavcev. — Vsi javni uradi v rokah bolnikov.

Med prebivalstvom Filipinskega otočja se je že davno pojavila gobavost, toda šele leta 1906 so začeli v velikem obsegu z lečenjem te strašne bolezni ter ustanovili na otoku Culionu, južno Manile, posebno kolonijo gobavcev, ki se je od tedaj razvila v pravo mesto.

Kolonija se razprostira na pobočju hriba in gleda na sinje morje, ki oblika Culion otok. — Strogo ločene med seboj stoje hiše bolnih in zdravih, kot zdravnikov, misijonarjev, strežnikov, bolničarjev in drugih uslužbencev. Mestni okraj, v katerem prebivajo gobavci, je ločen od mestnega dela, kjer prebivajo zdravi, z velikimi železnimi vrati, ki zapirajo ulico med obema deloma. Ta vrata so pa vedno odprta, zato bi morda marsikdo mislil, da je to neprevidno, toda ko pozneje opazi, v kako velikem roku se zdravi izogibajo gobavcem in kako se tudi gobavci sami v tesno obdobjih ulicah stiskajo skupaj, da dajo zdravim prostor za prehod, ne da bi se jih dotikali, se kmalu prepriča, da vlada med bolniki velika disciplina in da ti nesrečni ljudje resnično tudi nevidne meje, ki jih ločujejo od zdravih.

Zalosten doživlja je, ko človek vidi, kako se bolnik strahoma umakne pred zdravim človekom, in edina tolažba je v tem, da se nudi zlobi gobavcem upanje za ozdravljenje in da niso več prepričani samim sebi, kakor so bili prej. V tem mestu gobavih si lahko vsak zgradi zase in svojo družino hišico iz bambusovih palic in listja, in taka hišica je kmalu dogotovljena. Neženjeni prebivajo v velikih skupnih hišah. Skozi mesto vodijo lepe široke ulice, kjer pa je posebno vzpeta strmina, so vsekanje stopnice v kamen.

Ob ulicah stoje vsakovrstne prodajalne in delavnice obrtnikov; dalje je v mestu gledišče in kino-gledišče; in seveda tudi arena, v kateri se vrše petelinji boji, kajti boji petelinov so Filipincem to, kar je špancu biko-borba. Velik trg, imenovan Plaza, je obrobjen s krasnimi cvetličnimi nasadi in tam je tudi oder, kjer prireja godba gobavcev svoje koncerte. Okoli tega trga stoje vsa javna poslopja, med njimi tudi mestna hiša, v kateri je skupna kuhinja, v pritličju pa poštni urad.

V tem poslopju je tudi glavni stan policije in sodnija, kjer funkcionira kot višji sodnik vodilni zdravnik kolonije, dočim sestojajo ostali sodni dvor iz gobavcev, ki so ob volitvah izvoljeni.

Zdravljenje se vrši v velikih, iz betona zgrajenih dvoranah, razdeljenih v dvojne delove in v katere vodi več vhodov: na eni

strani je vhod za bolne, na drugi za zdrave, tako da se kolikor mogoče prepreči vsak stik med bolnimi in zdravimi. Oni bolniki, ki morajo ostati v postelji, leže v posebni bolnici. Na ženski kliniki je bilo leta 1926 rojenih 96 otrok, leta 1927 pa 72. Z czirom na mogoče obolenje dojenčkov, ne vidijo oblasti rade tega prirastka, toda gobavcem ne morejo in nečajo prepovedati zakona, in tako je bilo leta 1926 med gobavci 56 porok, leta 1927 pa je bilo med temi nesrečnimi izobčenci sklenjenih 36 zakonov.

Življenje bolnikov pa ni izdaleka tako žalostno kakor bi človek pričakoval zaradi grozote njihove bolezni. Oblasti skrbje za obleko in prehrano, in kdor hoče ali more delati, je za svoje delo plačan. Otroci obiskujejo šolo; poleg drugih predmetov se uče deklice tam ženskih ročnih del, dekci pa raznih rokodelstev. One izgotovljene predmete, ki so določeni za rabo v koloniji sami, trikrat po vrsti desinficirajo, preden gredo v rabo. Zdravila, ki jih rabijo za zdravljenje gobavih, izdelujejo v domačem kemičnem laboratoriju.

Policisti, ki so tudi gobavci, skrbje v mestu za red. Za zabavo in razvedrilo skrbje razne institucije, ki se nahajajo med gobavimi, kakor godba, telovadba, skavtstvo itd. Nedavno so posneli celo film iz življenja v mestu gobavih. Mnogo bolnikov ima svoje čolne na jadra, s katerimi jadrarajo daleč po morju. Nekateri bolniki imajo v notranjosti otoka tudi male farme, na katerih se ukvarjajo z živinorejo, pridelovanjem sladkornega trsa, s obdelovanjem gumijevih plantaž itd.

Splošno pa smatrajo skoro vsi bolniki ta otok kot svojo domovino, katere nočejo nikoli več zapustiti. Mnogokrat se zgodijo, da prosijo bolniki, ki so ozdravili, za dovoljenje, da smejo še nadalje ostati na otoku, kateri prošnji se v največ slučajih tudi ugodijo.

Šestkrat na poletu proti Braziliji

Berlin, 14. maja. — Ogrumni nemški zrakoplov Graf Zeppelin bo letos naredil šest poletov iz Nemčije v Brazilijo. Prvotno se je nameravalo narediti le tri polete.

Hčere španskega kralja se bodo možile

Paris, 14. maja. Dve hčeri pregnanega španskega kralja sta se zaročili in se nameravata poročiti. Enako tudi sin don Alonzo, ki študira v Švici strojništvo.

VIŠARSKA POLENA

Spisal

NARTE VELIKONJA

Trhel ogorek. In celo z Matijcem! Reci, Matijec, ali sva se že kdaj sporekla? Nikoli. To bi bil moral res sam pomisliti. Mene pa je stvar pogrela. Vidim, brez potrebe. Včasih se človek pomoti. Prvi hip sem mislil, da sem se res zameril in da iščete prilike, da mi odpoveste. Oblednica je" — sredi stavka se mu je zaletela beseda — "no, da, oblednica je, res prilika, sem si mislil. Tudi nisem, da bi meni kdo moral pomahati z omelom, preden bi razumel. In navsezadnje sem res mislil, da je Matijec prevzel gospodarjev posel," je pristavil z zbadljivim nasmehom in ostro zapil pogled v Matijca.

"Tine, hm!" je pogrknil Matijec ves v zadregi in neznana vročina mu je preletela telo. "Le kako si drzneš!"

"Nič bi ne bilo hudega, če bi mi Matijec res pomagal, vsaj pri večjih stvareh pomagal!" je rekla Franca. "Jaz res vsega ne zmorem!"

"Vsi ti pomagamo," je dejal sčutno Matijec. "Vsi vidimo, da imaš preveč na ramah. Vse leto ti je pomagamo. Ali ne delamo vsi? Toda kdo bi gospodinjstvo —"

"In drva imamo še v gozdu in prašiče še neprodane v hlevu; kako je s kravo, se nihče ne briga; za vse skrbim sama. Nihče ne vidi dela, če mu ga ne pokažem s prstom," je segla Franca v besedo. "Kaj bi bilo s hišo in živino, če bi jaz obolela? Vse bi ostalo!" se je razvnela. "Klančarka leži, toda on sam previja otroka, krmi svinjo in pomiva posodo."

"Tebi se ni treba bati take bolezni," se je zagnal Matijec v naglici, da bi jo pomiril. "Klančarka je bolna po otroku. Otročica tako nenadno zbolijo, ti pa si zdrava, da se ti vidi na licu. Ampak, če se boš tako gnala, boš res obolela!"

Franca je ob teh besedah prebledela kakor zid. Da se ne bi izdale, je pogledala v stran ter iskala brisačo. Za hip jo je zgrabila žalost, da bi bila skoraj omahnila na kup posode pred seboj. "Da, da, zdravje!" je pomislila. "Klančarki previja mož otroka in krmi živino. Ona leži v postelji, sliši njegove korake v hiši in otroški jok in ni sama. Otresla je žalostna misel ter ukazovala z rezkim glasom:

"Kaj zapravljamo čas! Tine naz zapreže sani in gre po drva. Ti, Matijec, pa ženi kravo k juncu, da ne preteče čas!"

Možakarja sta molče odšla.

Franca je ostala sama v kuhinji. Njen pogled je šel zamišljen v daljavo. In ko je pospravila, je sklonila glavo od žalosti, ki ji je parala dušo; od osamelosti, tesnobe in bridkosti v srcu je grizla nohte na roki. Imela je občutek, da je živa zaprta v nekaki grobnici, obsojena v nevidno ječo, nevidno trpljenje. Strmela je brez jasne misli predse, v prsih so jo pekle vroče solze, toda na lice, v oči ni bilo solze, ki bi raztopila topo bolečino v njeni duši.

Čudno mrtvo je bilo vse v njeni duši.

Zunaj pa je svetilo solnce nad mrzlo bleščečo se pokrajino in na uho ji je udarjalo zvončkanje pred hišo.

Tine je v diru zapodil sani mimo okna.

Franca se je ozrla za njim. "Kako Pram divja!"

3. Tine je podil sani po zasneženem kolovozu.

"Da udarimo? Da, udarimo!" je dejal ter švrknil po konjih. "Pokleti Pram, kako ta žival pogleda! Da udarim? Moji niso, Matijec pa se že slini okoli njih gospodinjne. In kako. Pa bi se bil sam kmalu zarekel. Danes je

oblednica. Prav! Kaj pa je, če je oblednica? Da, kaj pa je? Kdo more kaj dokazati? Blaž? Čemu se ga bojim? Sam pravi, da me ne ovadi. Čudno, in če me ovadi, se zgovorim na njegove prikazni. Če bi se sploh mogel! Izdal bi se, ko bi padlo železje na roke. Da morem biti tak strahopetec! Oblednica je. Vse leto že ta strah. In mene mrvi kakor voda kepo zemlje na cesti. In ena sama ostrba beseda, pa se spršim v prah."

Kolovoz je zavil mimo znamenja ob poti in nad znamenjem je bila strma goljava na pobočju.

"Kako se zmerom zdrzne naš Pram ob tem znamenju!" mu je šlo skozi možgane. "Ne bo te ne!" je udaril jezno po živali ter drčal mimo. Za znamenjem je zapazil sled ročnih sani.

"In mene tudi še zmerom prime na tem kraju. Zmerom. In zmerom huje. Da naj se sam ovadim! Ali sem sam kriv? Če me je izzval? Takšen sem! In zdaj je leto dni od tega in mene ta reč mrvi. In me bo grizla, dokler se sam ne izdam. Da bi ne bilo še tako zgodaj! Jaz ne morem živ v grob!"

Solnce je sijalo z jasnim bleiskom na novo zapadli sneg, ki se je še držal kot voleno ogrinjalo vej in vrhov. Konja stamela v celo, kakor da gresta po kupu bele moke, in izpod kopit in sani je pršlo tisoč svetlika-jočih se iglic.

"Jaz ne morem živ v grob!"

Ta misel mu je vrtala v možgane kakor črv in kakor odmev in ji je odgovarjala druga, ki mu je kot pijavka sedela ob srcu:

"Danes je oblednica," je zamišljeno dejal sam pri sebi.

"Danes je oblednica!"

Tine se je zdrnil, da so mu padli vajeti iz rok. Ko da je izpregovorila njegova misel. Ozrl se je. Nad njim je na stezi stal Blaž, držeč za sani suhega dračja v zametu. Kakor duh se mu je zdel med grmovjem in glas se mu je čudno tresel.

"Oblednica!" je ponovil.

"Ti in tvoja oblednica!" se je zavedel Tine. "Čemu se mi nastavljaš na pot ter me zalezuješ! Kaj hočeš, povej!"

In na sencih so mu nabrekle žile od jeze in razburjenja, ko je z vsilo ustavil konje.

"Vedel sem, da prideš danes sem. Kako bi ne? Vsakdo pride, kjer je njegov greh!"

(Dalje sledi.)

MALI OGLASI

Farma naprodaj

Jako čedna farma, ima 41 akrov, 12 akrov trte, nova hiša, 10 sob, plin, elektrika, ob tlakani cesti. Ena krava, dva konja, orodje in druge priprave. Brez agentov. Pišite ali oglašite se pri Anton Košiček, Dock Rd., Madison, Ohio. (118)

Pozor, društva SDZ

številke 8, 22, 23, 24, 27, 51, v Collinwoodu. V nedeljo 10. maja smo imeli skupno veselico za naše brezposelne člane. Pevsko društvo "Zarja" se je veselice udeležilo in se odzvalo naši prireditvi polnoštevilo. Dolžnost nas vseh je vrniti poset. Pevski zbor Zarja ima koncert v nedeljo, 17. maja, ob 7:30 v S. N. Domu. Na svidenje! M. I. Lah, tajnik.

Stanovanje

se da v najem, 5 sob, kopališče, furnes, vse moderno delano. 1256 E. 60th St.

Stanovanje

obstoječe iz štirih sob, pripravno za novoročence ali za malo družino, se poceni odda. Vse moderno. 1481 E. 65th St. (116)

Priporočilo

Priporočam se rojakom, da mi poverijo, da jim preračunam stroške novih stavb. Pa tudi vsakovrstna popravila sprejemam. Vse delo se izvrši točno in po nizkih cenah.

Lorenc Rokave

mizar, gradbenik in stavbenik. 705 E. 162nd St. Tel. Glenville 8860. (Sat. May 16.)

Kako se prijetno in udobno potuje v stari kraj

Večina naših rojakov si privoščijo en obisk v staro domovino enkrat v 10 ali 20 letih. So tudi nekateri, ki si tako pot večkrat privoščijo, a taki so bolj redki. Radi tega pa, ker niso rojaki takoko vajeni dolgega potovanja, se radi pridružijo eni ali drugi skupini, radi potujejo v spremstvu človeka, ki ima dovolj izkušenj v spremljevanju in ki se tudi ve ob vsaki priliki kam obrniti in ve kaj ukreniti za slučaj zaprek. Vodnik, ki nima zadostnih izkušenj, ki je samo po imenu vodnik, ne more biti dober spremljevalec, kajti on se ravno toliko spozna kakor potniki sami. Pravi izkušeni spremljevalec ali vodnik pa prevzame na svojo skrb za udobnost potnikov, to je, gledati mora, da dobe njegovi potniki na parniku čim najboljše hrano in postrežbo ter čim največ zabave; da prestopanje iz parnika na vlak, ter prestopanje v Parizu ne povzroča nobenih težkoč; da imajo potniki po železnici v Evropi udobno vožnjo in njegova glavna skrb je, da se velika prtljaga (kufri) pelje z istim vlakom kot potniki ter da se ista, ko dospe v Ljubljano s potniki čim hitreje ocarini.

G. AUGUST KOLANDER, poslovdja slovenske potniške tvrdke JOHN L. MIHELICH CO. v Slovenskem Narodnem domu, ki je po vojni vodil že pet skupnih izletov iz Ameriko v Jugoslavijo, bo vodil tudi dne 1. julija na dobro znanem francoskem parniku Paris potnike in sicer od Clevelanda do Ljubljane. Vabi tudi vas, da se mu pridružite. G. Kolander ima vse zmožnosti in izkušnje dobrega vodnika in potniki v njegovi družbi so vedno imeli zelo prijetno potovanje. Ni čuda, da se je že sedaj priglasilo večje število potnikov za njegov izlet, posebno rade se priključajo družine, ki imajo mnogo velike prtljage in priključajo se taki, ki se nekoliko bojijo potovanja. V oskrbi g. Kolanderja pa se počutijo varne in preskrbljene.

Svojim potnikom bo g. Kolander na razpolago tudi v starem kraju in oni, ki se bodo vračali nazaj v Ameriko v mesecu septembru, lahko potujejo v njegovem spremstvu in oskrbi. S tem se torej nudi prav lepa prilika onim, ki si želijo hitrega udobnega in brezskrbnega potovanja v domovino.

Za vsa navodila glede gori omenjenega skupnega potovanja se blagovolite obrniti na slovensko potniško tvrdko.

John L. Mihelich Co.
6419 St. Clair Ave.

v Slovenskem Narodnem Domu
Lahko se priglasite tudi skupnemu potovanju na 5. junija na Ile de France, potnike spremlja do New Yorka g. Kolander od tam naprej pa Mr. John Volek. Drugi izleti so na 10, 16 in 20 junija na parnikih Cunard linije.

Naprodaj

je hiša, ki ima sedem sob. Nekaj malega plačate takoj, drugo na lahka odplačila. Hiša se da tudi v najem. Vprašajte na 1361 E. 52nd St., ali se pa oglasite pri lastniku na 898 E. 141st St. Tel. EDDy 2456-M.

(May 12. 14. 16.)

Soba

se odda v najem, za ženo ali dekle. Poseben vhod. 1099 E. 64. Street. (116)

HENRIK SIENKIEWICZ

POTOP

iz poljskega prevael
DR. RUDOLF MOLE

(Nadaljevanje)

"Vaša vzvišenost izvoli ponuditi kralju švedskemu v zameno Nizozemsko!"

Gospod starosta se ni dolgo pomišljal, se udaril z rokama po kolenih in na vse grlo zakričal po latinsko:

"Jaz pa podarim njegovemu švedskemu veličanstvu Nizozemsko!"

V tem hipu zadoni po vsej veliki dvorani bučen smeh. Trebuhi in pasovi na trebutih so se začeli trešiti, eni so ploskali z rokami, drugi so se vrteli, kakor bi bili pijani, drugi so se opirali na svoje sosedne in smeh je bučal venomer. Forgell je obledel, najžil je grozno obrvi in čakal z ognjem v očeh in s ponosno dvignjeno glavo. Ko se je končno polegel smeh, je vprašal s kratkim, pretrganim glasom:

"Ali je to zadnja beseda vaše vzvišenosti?"

Na to si je gospod starosta zavil brke.

"Ne!" je odgovoril in dvignil še ponosnejše glavo, "ker imam še topove na zidovih!"

In poslanstva je bilo konec.

Dve uri pozneje so zagrmeli topovi s švedskih nasipov, a zamojški so jim odgovorili z enako silo. Ves Zamošč se je ognil z dimom kakor z neizmernim oblakom, le tu pa tam se je zablistalo v tem oblaku in grom je bučal neprestano. Švedske krogle so padale v trdnjavo ali pa so se odbijale brez uspeha ob mogočnem zidovju; proti večeru se je moral sovražnik umakniti z bližnjih nasipov, zakaj trdnjavo jih je obisipala s tako točo krogel, da ni mogel nihče zdržati. Razjarjeni švedski kralj je ukazal zažgati vse okoliške vasi in mesteca, da je ponoči vsa okolica bila videti kakor morje ognja, le gospod starosta se ni zmenil za to.

"Dobro," je dejal, "naj požigajo, 'mi imamo streho nad seboj, a njim kmalu pade za vratnik."

In tako je bil zadovoljen in vesel sam s seboj, da je še isti dan napravil sijajno gostijo in se zabaval pri časih pozno v noč. Godba je pri gostiji igrala tako glasno, da so jo slišali navzlic topovskemu gromu na najbolj oddaljenih švedskih nasipih.

Gospod Volodijovski in drugi so prosili, da bi smeli na izpad, toda gospod starosta ni dovolil; on nikakor ni hotel, da bi se krik zastoni prelivala. Saj je vedel, da se bo treba boriti v odprtem boju, zakaj tako previdni vojskovodja kakor je kralj in tako izurjena vojska se ne da presesteti. Gospod Zagloba, videč to trdno prepričanje gospoda staroste, je še bolj naganjal in obetal, da bo sam vodil izpad.

"Gospod, ti si preveč krvoločni!" je odgovoril gospod Zamojski. "Nam je dobro, Švedom je slabo. Čemu naj hodi mo nanje? Ti lahko padeš, a jaz te potrebujem za svetovalca, zakaj po tvojem umislju, ko si spomnil Nizozemsko, s e m tako zmešal Forgella."

Gospod Zagloba je odgovoril, da ne more zdržati med zidovi, da se mu tako mudi k Švedom, toda moral je poslušati.

Ker torej ni imel drugega dela, si je preganjal čas na obzidju med vojaki na ta način, da je dajal razne nauke, ki so jih poslušali vsi z nemalim spoštovanjem, ker so ga imeli za zelo izkušnega in enega izmed najodličnejših ljudi v ljudovladu.

"Gospod Mihael," je pravil Volodijovskemu, "drugače duh vlada v ljudovladu in v šlahi, sedaj so drugi časi. Nihče več ne misli na izdajo in pogajo in iz ljubezni do domovine je vsak pripravljen darovati življenje. Zdjaj

imamo mi polne trebuhe, da bi lahko bobnarji bobnali po njih, njim pa lakota čisti čreva in jih izpreminja v biče."

Gospod Zagloba je imel prav. Švedska vlada ni imela s seboj živih in za osemnajst tisoč ljudi, ne vstevši konje, jih ni bilo kje dobiti, ker je gospod starosta še pred sovražnikovim prihodom nekoliko milj v okolici zbral z vseh svojih posestev hrano za ljudi in živino. V daljni okolici pa so rojili konfederatski oddelki, tolpe oboroženih kmetov, da posamezni oddelki niso mogli hoditi po hrano, ker izven tabora jih je čakala gotova smrt.

Vrhu tega tudi gospod Čarnecki ni šel za Vislo, marveč je zopet krožil okoli švedske armade kakor divja zver okoli ovčarne. Začeli so se zopet nočni alarmi, manjši oddelki so zopet izginjali brez sledu. Blizu Krasnika so se pojavile neke poljske čete, ki so prestigle zvezo z Vislo. Naposled je dospela vest, da prihaja gospod Pavel Sapieha z mogočno litevsko armado s severa, da je po poti mimogrede strl posadko v Lublinu, vzel Lublin in da hiti proti Zamošču.

"Če bi mogel vzeti to trdnjavo," je govoril švedski kralj, "bi končal v dveh mesecih vojno."

"Za tako trdnjavo je treba eno leto," je rekel Wittemberg.

Kralj je v duhu priznal, da ima stari vojak prav, le tega ni priznal pred njim, da tudi sam ne vidi več sredstev, da je njegov genij izčrpan.

Toda računaj se še na kak nepričakovan dogodek, zato je ukazal streljati noč in dan.

Po nekoliko dnevih takega besnega streljanja je zopet poslal Forgella v trdnjavo.

"Kralj in moj gospod," je dejal, ko je stopil pred starosta, "računa na to, da bo škoda, ki jo je moral Zamošč pretrpeti od naših topov, morala omehčati pogum vaše knežje milosti in da bo radi tega se pripravljena pogajati."

A na to gospod Zamojski: "Seveda! Da! Škoda je. . . Kako bi je ne bilo! Ubili ste svinjo na glavnem trgu, granata jo je zadel. Streljajte še en teden, morda zadenete še drugo!"

Forgell je nesel ta odgovor kralju. Zvečer se je v kraljevem stanu vršil nov vojni posvet in drugi dan so začeli Švedje zlagati šotore na vozove in jemati topove z nasipov. . . a ponoči je odšla vsa vojska.

Zamošč je grmel za njimi iz vseh topov, ko pa so že izginili izpred oči, sta zapustila južna vrata dva prapora, šemberkov in lavdanski, in sta zdirljala kakor vihra.

IV.

Nastopila je pomlad. Na jasnem nebu si lahko vsak dan opazil jate žrjavov, divjih rac in gos. Priletele so štoklje na gnezda prejšnjega leta, podstrešja so zarojila od lastavic, razleglo se je cvrčanje ptic pri vaseh, vreščanje po gozdovih in ribnikih, zvečer pa je vsa krajina odmevala od regljanja žab, plavajočih z razkošjem po vodi.

Potem so prišli veliki nalivi, in so padali podnevi, padali ponoči, neprestano.

Sredi teh voda, blata in kaluž so se vlekle neprestano proti jugu švedske čete.

Toda kako malo podobna je bila ta truma, gredoča v pogubo, čim znameniti armadi, ki je svoj čas vkorakala pod Wittembergom v Velikopoljsko! Lakota je vtisnila sinje pečate na obraze starih vojakov; šli so torej podobni sencam, turobni, trudni, brez spanja, vedoč, da jih na koncu poti ne čaka jed, marveč lakota, ne spanec, temveč bitka,

če pa že počitek, najbrže počitek smrti.

Okostnjaki jezdecev, oblečenih v železo, so sedeli na konjskih okostnjakih. Pešci so jedva vleki noge, komaj so mogli s tresočimi rokami držati puške in muškete. Dan je mineval za dnevom, a oni so šli neprestano naprej. Vozovi so se lomili, topovi so se pogrezali v kalužah; šli so tako počasi, da so prehodili včasih ves dan komaj miljo. . . Bolezni so se vrgle na vojake, kakor krokerji na trupla; nekateri so šklopotali z zobmi od mrzlice, drugi so od slabosti padali na zemljo, hoteč rajši umreti nego iti naprej.

Toda švedski Aleksander je neprestano preganjal poljskega Darija.

Obenem je bil pa sam preganjan. Kakor slede za bolnim bivolom ponoči čakali, komaj čakajoč, da se zvrne na tla, in ve, da pade in že sliši vpitje gladne tolpe, tako so šle za Švedi "partije" šlahčanske in kmetiške, vedno bližje prihajajoč, vedno drznejše napadajoč in bijoč.

Naposled je nastopil najstrašnejši izmed vseh, Čarnecki, in že je prihajal. Kadarkoli so se zadržale švedske straže ozirle za seboj, so vedno videle jezdec, daleč na obzorju, včasih za eno stajo oddaljene, včasih za dva strela iz muškete.

Sovražnik je hotel bitko. Obupno so molili zanj švedje pri Bogu vojnih trum, toda Čarnecki je ni hotel sprejeti; čakal je pravega časa, medtem pa je rajši grabil ali spuščal iz rok posamezne čete, kakor se spuščajo sokoli na ptice.

In tako so šli drug za drugim. Vseeno so nastopili trenotki, ko je gospod kaštelan kijevski šel mimo švedov, sunil naprej in jim zastavljal pot, delajoč se, kakor da sprejme bitko. In takrat so trombe radostno donele iz enega konca švedskega tabora v drugega in o čuda! zdelo se je, da so nove sile, nov duh naenkrat oživile trudne vrste Skandinavcev. Bolni, premočeni in brez moči, podobni umirajočim, so se naenkrat postavili za bitko s plamenečim licem, z ognjem v očeh.

Gospod Čarnecki je udaril enkrat, dvakrat, toda ko so zagrmeli topovi, je umaknil svojo vojsko, pustivši Švedom kot posledico le prazen trud, le večje ovire in večjo nevoljo.

Kjer pa niso mogli dospeti topovi in so imele odločati na odprtem polju le sulice in sablje, tja je udaril kakor grom, ker je vedel da ne vzdrži v borbi švedska konjenica niti dobrovoljcem.

Da je bila nesreča popolna, so začeli medtem zapuščati Švede še oni poljski polki, ki so dosedaj služili in so se mogli še kolikor toliko ustavljati Čarneckemu. — Za službo se je torej prvi zahvalil gospod Zbrozek, katerega doslej ni držalo koristolovstvo, ampak slepa udanost do prapora in vojaška zvestoba pri Karolu. Zahvalil se je na ta način, da je s svojo konjenico pomandral Millerjev dragonski polk, polovico potokel in odšel. Za njim se je zahvalil gospod Kalinski, ki je predirjal švedsko pehoto. Sapieha je postal od dne do dne bolj turoben, nekaj kuhar v svoji duši, nekaj nameraval. Sam se ni šel doslej, a ljudje so vsak dan bežali izpod njegovega prapora.

Šel je torej Karol Gustav na Narol, češkanov in Olešice, da bi dospel k Sanu. Dvigalo ga je upanje, da mu zastavi Jan Kazimir pot in sprejme bitko. Edino zmagaba bi utegnila popraviti švedsko usodo in izpremeniti srečo. Raznesla se je namreč govorica, da je krenil Jan Kazimir iz Lvova z državno vojsko in s Tatarji. Toda kraljevi računi niso bili pravilni, zakaj Jan Kazimir je rajši čakal, da se vojske zbero in pride Sapieha z Litvini. Zavlačevanje mu je najbolj koristilo, ker on je rastele v vsakim dnu na moči, Karol pa je postal vsak dan slabeljši.

"Saj tu ne prihaja vojska, ne armada, marveč pogrebni spre-

vod," so pravili starejši vojaki v Kazimirjevem spremstvu.

Istega mnenja je bilo tudi veliko švedskih oficirjev.

Kralj se je mudil par dni v Jaroslavu, premišlajoč, kaj ima početi. V tem času so natovorili na splave bolne vojake, ki jih je bilo v taboru nebroj in so jih poslali v Sandomierz, kot najbližje zavarovano mesto, katero je še ostalo v švedskih rokah. Nato je sklenil švedski kralj ugovoriti, kje se zares nahaja Jan Kazimir.

V ta namen je polkovnik Kanneberg s tisoč jezdec prešel San in krenil proti vzhodu.

"Morda imaš vojno usodo in nas vseh v svojih rokah," mu je dejal kralj pri odhodu.

In res je bilo mnogo odvisno od tega pohoda, saj bi moral polkovnik Kanneberg v najslabšem primeru preskrbeti tabor s provijantom; če bi pa gotovo izvedel, kje se nahaja Jan Kazimir, bi imel kralj švedski takoj kreniti z vso silo proti njemu, razbiti njegovo vojsko, in če bi se posrečilo, celo njega samega dobiti v svoje roke.

Kanneberg je dobil torej izbrane vojake in najboljše konje. Izbira je bila tem skrbnejša, ker ni mogel polkovnik vzeti s seboj niti pehote niti topov, moral je torej imeti take ljudi, ki bi se mogli na odprtem polju meriti s sabljo v rokah s poljsko konjenico.

Dne 20. marca je četa odšla. Ko so jezdili čez most, se je poslavljala od njih množica oficirjev in vojakov. "Bog naj vas spremlja! Bog daj zmago! Bog daj srečno vrnitev!" Oni so šli v dolgi vrsti, saj jih je bilo tisoč, in šli so paroma, po novo končanem mostu, čigar ena pola še ni bila dovršena, bila je le začasno zanje pokrita z deskami, da so mogli prekriti.

Dobra nada se jim je svetila v obrazih, ker so bili izjemoma siti. Drugim so vzeli in jih nasitili in v steklenice so jim nalili žganja. Pri odhodu so veselo vzklicali in govorili zbranim vojakom:

"Samega Čarneckega vam privedemo na vrvi!"

Norci! Niso vedeli, da gredo, kakor voli v klavnico.

Vse je kazalo na pogubo. Komaj so odšli, so že podrli švedski saperji začasni most, da bi postavili krepkejša brana, da bi šli preko tudi topovi.

Prejezdili so že pol milje — nič! Tišina okoli, gozdne globine so se zdele popolnoma prazne. Zato so se ustavili, da so se konji oddahnili, potem so krenili polagoma naprej. Naposled so dospeli k Velikim Očem, kjer niso našli žive duše.

Ta praznosta je Kanneberga zelo osupnila.

"Zdi se, da so nas tu pričakovali," je rekel majorju Svenu, "toda Čarnecki mora biti kje drugje, če nam ni napravil zasede."

"Kaj misli vaša dostojnost urediti, da se vrnemo?" je vprašal Sveno.

"Pojdemo dalje, če treba do samega Lvova, kamor ne more biti več daleč. Moramo dobiti ujetnika in prinesiti kralju gotovo vest o Janu Kazimirju."

"Če pa naletimo na večje čete?"

"Če bi naleteli tudi na par tisoč se sode, ki je oni imenujejo črno vojsko, se vendar ne damo razgnati s takimi vojaki!"

"Toda tu lahko naletimo tudi na redno vojsko. Mi nimamo topov, a topovi so glavno proti njim."

"Tedad se umaknemo o pravem času in prinesemo kralju poročilo o sovražniku. One pa, ki bi nam hoteli preprečiti vrnitev, razbijemo."

"Noči se bojim!" je odgovoril Sveno.

"Zavarujemo se z vso previdnostjo. Hrane za ljudi in konje imamo za dva dni, ni nam treba hiteti."

Ko pa so se vnovič poglobili v borov gozd za Velikimi očmi, so postopali mnogo bolj previdno. Petdeset jezdec se šlo naprej. Ti so jezdili s pripravljenimi puškami v rokah, imajoč opta kopita na stegnih, in se pazljivo ozirali na vse strani. Opazovali so grmovje, goščavo, čisto obstajali poslušaječ včasih so jez-

SLOVENSKA BRIVNICA

Frank A. Gredence

6124 ST. CLAIR AVE.

(prej J. Ropar)

Leopold Kushlan

SLOVENSKI

ODVETNIK

Čez dan:

513 ULMER BUILDING

Zvečer od 6. do 8.

6411 ST. CLAIR AVE.

Soba št. 7. Tel. RAnd. 5105

Tel. CHerry 3982

JOHN SRAKAR

669 E. 159th St.

GLENVILLE 4152

stavbeni inženir, izvršuje po nizkih cenah vsa dela v popravila na vaših hišah.

DOBER PREMOCI

Točna postrežba!

The Hill Coal Co.

1261 MARQUETTE RD.

Stari Cimpermanovi prostori

HENDERSON 5798

FRANK ARKO, zastopnik

SEDAJ se nahaja naša

trgovina nasproti A.

Gredina in Sinovi Furniture

Store, na 15302 Waterloo Rd.

FRANK JELERCIC

PRIJAZNO VABILO

na

ZABAVNI VEČER

KI GA PRIREDE

ČLANICE PODRUŽNICE ŠT. 41 S. Ž. Z.

V NEDELJO 17. MAJA

V TURKOVI DVORANI NA 16011 WATERLOO RD.

Izvrstna postrežba. Najboljša godba. Vstopnina samo 25c

Pridite na to zabavo članice sosednjih podružnic in tudi drugo cenjeno občinstvo. Zabave bo za vse dovolj in vsak bo kar najboljše postrežen.

ODBOR

A. J. ŽUŽEK

ODVETNIK

Urad: 210 Engineers Bldg. — Main 8038

Stanovanje: 15708 Parkgrove Ave. — Kenmore 2857-J

dili s cest v stran, da so opazovali gozdne globine, vendar niti na cesti, niti ob straneh ni bilo nikogar.

Sele čez eno uro, ko so krenili mimo precejšnjega ovinka, sta dva jezdec, ki sta jezdila spre-daj, opazila štiri sto korakov pred seboj nekega jezdec.

Dan je bil veder in solnce je jasno svetilo, zato so opazili ti-stega jezdec kakor na dlani. Sam vojak ni bil velik, oblečen je bil zelo čedno in po inozemsko. Videti je bil zato tako maj-

hen, ker je sedel na krepkem žoltem tatarskem konju, očitno polnokrvnem.

Jezdec je jezdil počasi, kakor da ne bi vedel, da se podi za njim vojska. Oba jezdec sta zadržala konja in se začela ogledovati za stražmojstrom. Ta je pridiral takoj, se ogledal in rekel:

"To je kakšen pes iz poljskega pesjaka."

"Zakričim nanj," je rekel jezdec.

"Nikakor! Morda jih je tu več. Skoči k polkovniku!"

(Dalej prihodnjije)

1890

1931

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potrti in v silni žalosti naznanjamo, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je nemila smrt pretrgala nit življenja ljubljenu in nepozabnemu soprogu in očetu

MATEVZ JALEN

ki je po dolgi in mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti, za vedno zatisnil svoje trudne oči dne 30. aprila, 1931. Umrl je v bolnišnici v lepi moški dobi 40 let. Doma je bil iz Slatne pri Begunjah na Gorenjskem. K večnemu počitku smo ga položili 4. maja, 1931 na Calvary pokopališče.

V dolžnost si stajemo, da se zahvalimo bratu John Jalen in njegovi soprogi in soprogi, nekaku Rudolphu Hacu, in družini Blaž Hacu, ki so mi bili v prvo pomoč in tolažbo v bolnišnici in smrti in ko je ranjki ležal na mrliškem odru. Prišerno se zahvaljujemo Rev. Jagnu za spremstvo iz hiše v cerkev in na pokopališče in za opravljene cerkvene obrede. Tem potom se tudi iskreno zahvaljujemo za darovane krasne vence, ki so s tem tako lepo okrasili krsto v zadnji pozdrav: Družina John Jalen, družina Mike Udovič, družina Charles Lever, družina Jernej Dimnik, družina John Dezman, družina Stavanja, družina Petercel, družina Joseph Sustarščič iz Lake Shore Blvd., družina Valjavec, družina Anton Stefančič, družina Anton Arcl, družina Lunder Adamič, št. 20 SSPZ, društvo Clevelandski Slovenci, št. 14 SDZ.

Lepa hvala vsem, ki so darovali za sv. maše sicer: Družina Hacu iz Perry, O., Miss Pauline Hacu iz San Francisco, Cal., družina Žigon, Mr. Frank Petercel iz E. 49th St., družina Dezman, družina Dimnik, družina F. Setina, Mr. in Mrs. Derdich, družina Mike Vidmar, Edna Ave., družina Frank Leskovec iz Madison, O., družina Peve, družina Alojz Iljas, Mr. Jeronim Grzinčič, družina Mike Udovič, Mr. in Mrs. Anton Struna, družina Lovrene Kolman iz 70th St., družina Eranisel, družina Mikus iz Edna Ave., Misses Fanny in Marie Stare, Misses Anna in Ida Pizmoht, Bonna Ave., družina Fortuna, družina Novak, E. 66th Place, družina Mohorčič, Mrs. Mary Molk, družina Ignac Luznar, družina Frank Perme, Norwood Rd., in lepa hvala vsem, ki so darovali za svete maše, pa nam imena niso znana, ker je nekaj kuvert zmanjkalo.

Prav lepa hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno pri pogrebu: Mr. Fr. Potčnik, Mr. Alois Hlasek, Mr. Fr. Svegcl, Mr. L. Eckart, Mr. Ignac Luznar, Mr. John Mahne, Mr. Joseph Jeme.

Najlepše se tudi zahvaljujem uslužbenecem tovarne Lamson & Session Co., E. 63d St. Plant, ker so darovali za krasen venec in tudi za sv. maše. Prav lepa hvala vsem skupaj.

Prav lepo se zahvaljujemo vsem onim, ki so ga obiskovali za časa njegove bolezni in vsem, ki so ga prišli pokopit, in ki so molili za pokoj njegove duše, posebno Mrs. Frances Znidarščič iz Norwood Rd., ki je naprej molila. Ravno tako hvala vsem onim, ki so čuli ob krsti ranjkega in ki so ga spremlili k večnemu počitku.

Lepa hvala pogrebniku Frank Zekrajšek za pomoč v vseh ozirih in za tako lepo vodstvo pogreba.

Ako je morda katero ime pomotoma izpuščeno, prosimo, da se nam oprostijo ter se jim ravno tako lepo zahvaljujemo.

Ti, predragi in nepozabni soprogi in dragi oče, veseli se v večni slavi za plačilo svojega zemeljskega trpljenja. Prezano si nas zapustil in dem nam spremenil v hišo žalosti. Edino nas tolaži zavest in sladko upanje, da se zopet enkrat vidimo nad zvezdami! — Žalujoči ostali:

ANNA JALEN, soproga.

ANNA, hči.

JOHN JALEN, brat; v starem kraju zapušča brata in sestro.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO!

Vsem cenjenim prijateljem in znancem naznanjamo, da smo preselili svojo garažo in popravilnico avtomobilov iz 1275 E. 61st St. na

6110 St. Clair Ave.

Tu imamo sedaj večje prostore, kar bo nam omogočilo nuditi bolj točno in boljše postrežbo. Vse naše delo je garantirano ter po zmerni ceni. Kadar imate avtomobil, ki je v slabem stanju ali pa potrebuje prebarvanja, ne odlašajte, pač pa pripeljite ga k nam, ali pa nas pokličite in prišli ga bomo iskat.

Se priporočamo za naklonjenost.

Rich and Barman Co.

6110 ST. CLAIR AVENUE

Vogel East 61st St. in St. Clair Ave.

Zadaj za Krenjar trgovino s pohištvom